

TEATRE JOVENTUT

Narració a càrrec de Guillem Briones, voluntari del festival 48H Open House BCN

Localització: c. de la Joventut, 4 (L'Hospitalet de Llobregat)

Arquitectes: Ramon Puig i Gairalt, 1931

Benvinguts i benvingudes al Teatre Joventut de l'Hospitalet. Soc en Guillem, geògraf i voluntari d'Open House des de l'any passat, i us explicaré l'audioguia d'aquest edifici meravellós.

L'edifici que esteu veient és el Teatre Joventut. Està situat a l'Hospitalet de Llobregat, precisament, al carrer de la Joventut, que pren el nom del teatre. Aquest edifici va ser projectat com a cinema, que posteriorment s'ha adaptat a l'ús de teatre. L'artífex va ser Ramon Puig i Gairalt, arquitecte de l'Hospitalet i membre del GATCPAC, amb el seu germà Antoni. L'edifici data de l'any 1931, quan Joaquim Piulachs, empresari del món cinematogràfic, decideix invertir en la construcció d'un nou cinema a l'Hospitalet.

El disseny havia estat atribuït a Antoni Puig i Gairalt, ja que no es tenia constància d'on es trobava l'expedient constructiu, i per semblança al projecte del proper Cine Romero, gairebé idèntic, pel que fa a la façana. No obstant això, recentment se n'han trobat els plànols als arxius del COAC, signats pel seu germà, Ramon Puig i Gairalt. Sabem que el desembre del 1931 ja estava en funcionament, que durant deu anys el portava Piulachs i que el 1942 el va vendre als seus competidors principals, l'associació de Tarrazón i Balañà.

El 1907, es va obrir la primera sala de cinema a l'Hospitalet, al barri del Centre, l'anomenat Cinematògraf Robert. A Barcelona i en altres poblacions de la rodalia, era una activitat que ja gaudia de gran èxit des de feia deu anys. No és estrany que el lloc fos una cafeteria, perquè era habitual que aquest nou invent s'instal·lés en un espai de reunió social, ja que, normalment, eren programes mixtos, amb espectacles de varietats, música...

Sobre l'arquitecte, cal esmentar que va ser membre del GATCPAC (un moviment arquitectònic de caire racionalista de renom a la dècada dels anys trenta, a Catalunya), i sabem que va fer tot el possible per dotar l'Hospitalet dels equipaments públics necessaris, així com per confeccionar una trama urbana, que s'ha perdut amb posterioritat, a causa de les continuades onades migratòries i la gran especulació sobre el terreny. Va ser un home culte, interessat en la seva disciplina, fet que el va portar a participar en congressos sobre arquitectura. Els seus projectes no es limiten a la seva ciutat natal, sinó que podem trobar obres seves a Barcelona i en poblacions de

l'àrea metropolitana. A l'Hospitalet, a més de l'edifici on ens trobem, cal destacar-ne el mercat de Collblanc (1928-1932), els Gratacels (1931-1933) i la fàbrica Cosme Toda (1923).

Hem de tenir en compte que, quan va obrir la sala, el cinema encara era mut (el sonor no arribaria fins al 1930). En veure l'èxit de la iniciativa, petits empresaris van començar a invertir en cinematògrafs propis, com, per exemple, el Cine Imperial, que va veure la llum l'any 1911. A la consolidació del cinema com a negoci, a més de com a espectacle popular preferit, s'hi suma el gran creixement de població de la zona, a partir de grans onades d'immigració, aspectes que desemboquen en la creació de noves sales. De fet, es fa evident que ambdós creixements van plegats. Seran els barris més industrials, amb un creixement demogràfic més elevat i que estan més a prop de Barcelona, els que més cinemes veuran aparèixer; estem parlant de Collblanc, la Torrassa i Santa Eulàlia. Aquests seran encara espais bastant precaris, petits i poc equipats, on s'exhibeixen, principalment, cintes còmiques i documentals, sempre acompanyades d'aquests espectacles de varietats, però, sobretot, de música. Cal destacar la importància dels acompanyaments musicals, sobretot de piano, que amenitzaran les pel·lícules fins a l'arribada del cinema sonor, l'any 1930. Aquesta arribada comportarà una sèrie de canvis, ja que ara caldrà fer més inversions econòmiques, per la qual cosa deixarem de veure els abundants cinemes tipus barraca que s'obrien fins aleshores, que seran desplaçats per les grans sales, ben equipades, conegudes com a *coliseum* (en referència del Coliseum de Barcelona, obert l'any 1923). Algunes hauran de tancar, d'altres es remodelaran, com el Cine Oliveras, el primer de l'Hospitalet a actualitzar el sistema, que sabem que va rebre grans crítiques per la mala qualitat del so. És per això que sortia més a compte la construcció de nous espais, ja que els antics tenien una acústica nefasta.

El primer espai de nova construcció que ja incorpora el sistema sonor és el Cine Alhambra, a Collblanc, l'any 1931. A poc a poc, es veu com l'Hospitalet deixa de ser un poblet, eminentment agrícola, per convertir-se en una ciutat industrial amb una gran densitat de població. Aquest públic, l'obrer, és l'ideal per a les sales de cinema. Igual que a la resta d'espais on s'ha estès la invenció cinematogràfica, arriba el fenomen de l'*star-system*, que consisteix en què el reclam publicitari siguin els mateixos actors i actrius protagonistes. Per tant, l'amo del cinema ja no necessita campanyes publicitàries, sinó que l'espectador hi assistirà perquè haurà vist a la cartellera que s'hi projecta la pel·lícula del seu actor preferit.

Després de la Primera Guerra Mundial, es veu com el cinema americà guanya el terreny a l'Europeu, la producció del qual ha quedat parada arran del conflicte bèl·lic. Una preponderància que ha arribat fins als nostres dies. A Espanya, després del Guerra Civil, el cinema serà l'única forma d'esbarjo permesa, ja que es tancaran tot tipus d'associacions populars. No obstant això, les pel·lícules que s'exhibeixin no tindran res a veure amb les d'abans de la guerra, ja que seran fortament censurades pel govern franquista. Els cinemes, que havien sobreviscut al període de guerra, es limiten a continuar subsistint, i l'única novetat, als anys quaranta, és l'obertura del Cine Moderno, el 1942.

Cap a la dècada dels anys setanta és quan aquests cinemes de barri gaudeixen de més èxit, ja que el 1973 es compten fins a catorze sales funcionant alhora. Amb tot, ràpidament va arribar la gran davallada, condicionada per diversos factors. D'una banda, l'existència, feia anys, de la televisió. De l'altra, un augment del poder econòmic de la població, que comença a passar els caps de setmana fora de la ciutat. No podem oblidar la millora de les connexions amb Barcelona, gràcies a l'obertura de noves parades de metro, que faran que els hospitalencs prefereixin anar als grans cinemes de la capital, i no als de barri, amb cartelleres menys actualitzades. Això derivarà en el tancament de gran part de les sales, ja que un altre enemic que tenen són les multisales.

El Joventut un dels primers a tancar, víctima de la crisi dels cinemes de barri, el 1972. L'edifici romandrà durant molts anys tancat, ja que el propietari volia fer servir els terrenys per construir-hi un pàrquing, però hi va haver molts estira-i-arronsa amb l'Ajuntament. Finalment, el consistori mateix, fruit d'un concurs públic, serà qui, a començaments dels vuitanta, compri l'espai i el reformi per convertir-lo en un equipament cultural per a la ciutat de l'Hospitalet. Després d'un llarg període de reformes, el 8 de maig del 1991 s'inaugura el teatre municipal de la vila. Ho fa amb la representació d'*El cántaro roto*, per part d'una companyia teatral de Madrid.

Exteriorment, es conserven els volums del disseny original de Ramon Puig i Gairalt, amb aquest àtic que sobresurt i el cos semicircular que el decora al centre, així com el format de tres portes d'accés. A l'interior és on l'edifici original gairebé desapareix, ja que la reconversió en teatre requeria unes modificacions evidents. Es conserva la màquina de projecció original, perquè volien mantenir l'ús de cinema a la sala petita, al nivell inferior, tot i que no va tenir gaire èxit la idea, per la qual cosa a dia d'avui es fa teatre a totes dues sales. La petita té capacitat per a 168 persones, i la gran per a 597, amb visibilitat garantida per a 520. Les butaques de les primeres files centrals són polivalents, ja que permeten cobrir-les per allargar l'escenari, per exemple. S'hi fan uns 130-135 actes amb públic, entre l'octubre i el juny, que són els nou mesos de l'any en què funciona l'únic teatre municipal de l'Hospitalet. L'edifici annex permet una sortida d'emergència al carrer del Progrés, així com espai per a les oficines del teatre. El bar està lligat al servei de teatre des del projecte de remodelació inicial.

Hem arribat al final de l'audioguia. Moltes gràcies per haver vingut a visitar el Teatre Joventut, i us animem a continuar visitant més edificis oberts, aquest cap de setmana, al 48h Open House. Fins aviat!